

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	15
Przedmowa	19

Część pierwsza ZAGADNIENIA OGÓLNE

Rozdział I

Funkcje prawa o postępowaniu administracyjnym i prawa o postępowaniu sądowoadministracyjnym	23
1. Uwagi wstępne	23
2. Funkcja prawa o postępowaniu administracyjnym i prawa o postępowaniu sądowoadministracyjnym w ramach porządku prawnego.....	25
3. Funkcja prawa o postępowaniu administracyjnym i prawa o postępowaniu sądowoadministracyjnym w płaszczyźnie społecznie pożądanym efektów działania	34

Rozdział II

Zasady podstawowe postępowania administracyjnego oraz postępowania sądowoadministracyjnego	41
1. Wyodrębnienie zasad ogólnych postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego	41
2. Zasady postępowania administracyjnego – naczelne oraz ogólne	44
3. Zasady ogólne Kodeksu postępowania administracyjnego	47
4. Zasady ogólne Kodeksu postępowania administracyjnego stosowane odpowiednio w postępowaniu egzekucyjnym w administracji	66
5. Zasady ogólne postępowania podatkowego	68
6. Zasady postępowania sądowoadministracyjnego	74

Rozdział III**Kodyfikacja polskiego prawa o postępowaniu administracyjnym na tle prawnoporównawczym .....**

79

1. Uwagi wstępne 79
2. Odrębności prawnych regulacji postępowania administracyjnego 81
3. Polskie kodyfikacje postępowania administracyjnego ogólnego 83
4. Kodyfikacja postępowania egzekucyjnego w administracji 91
5. Ewolucja prawnej regulacji postępowania podatkowego 94

Rozdział IV**Sądownictwo administracyjne oraz postępowanie sądowoadministracyjne w Polsce na tle prawnoporównawczym .....**

99

1. Uwagi wstępne 99
2. Polskie sądownictwo administracyjne do 1939 r. 101
3. Sądy powszechne w kontroli administracji publicznej w II Rzeczypospolitej ... 106
4. Sądowa kontrola administracji państwowej w latach 1944–1980 107
5. Naczelny Sąd Administracyjny w kontroli administracji publicznej 110

Rozdział V**Źródła prawa o postępowaniu administracyjnym i prawa o postępowaniu sądowoadministracyjnym .....**

115

1. Kodeks postępowania administracyjnego jako źródło prawa proceduralnego dla administracji publicznej 115
2. Zakres mocy obowiązującej Kodeksu postępowania administracyjnego 119
3. Przesłanki stosowania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w postępowaniu administracyjnym ogólnym, w sporach o właściwość i w postępowaniach uproszczonych 121
4. Administracyjne kary pieniężne 126
5. Europejska współpraca administracyjna 128
6. Zakres mocy obowiązującej przepisów postępowania podatkowego 128
7. Zakres mocy obowiązującej przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji 130
8. Zakres mocy obowiązującej przepisów o postępowaniu sądowoadministracyjnym 131

Rozdział VI**Pojęcie postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego, rodzaje, tryby, ich stadia i instytucje .....**

133

1. Pojęcie postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego 133
2. Rodzaje, tryby i stadia postępowania administracyjnego i sądowoadministracyjnego 135
3. Pojęcie instytucji procesowych i ich rodzaje 139

Część druga

INSTYTUCJE PROCESOWE POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

Rozdział VII

Organ prowadzący postępowanie administracyjne	145
1. Zdolność prawna organów administracji publicznej	145
2. Kompetencja ogólna organów administracji publicznej	145
3. Kompetencja szczególna organów administracji publicznej	150
4. Rozstrzyganie sporów o właściwość i sporów kompetencyjnych	162
5. Instytucja wyłączenia w postępowaniu administracyjnym	173

Rozdział VIII

Strona postępowania administracyjnego	181
1. Uwagi wstępne	181
2. Pojęcie strony postępowania administracyjnego ogólnego	183
3. Pojęcie strony postępowania podatkowego	187
4. Zdolność administracyjnoprawna i zdolność procesowa stron postępowania	191
5. Pełnomocnictwo procesowe	196

Rozdział IX

Podmioty na prawach strony	201
1. Uwagi wstępne	201
2. Organizacja społeczna	202
3. Prokurator	208
4. Podmioty na prawach strony powołane do obrony podstawowych wartości praw jednostki	210
5. Inne podmioty na prawach strony na podstawie ustaw materialnoprawnych	212

Rozdział X

Uczestnicy postępowania administracyjnego	215
1. Pojęcie uczestników postępowania	215
2. Rodzaje uczestników postępowania i ich uprawnienia	216

Rozdział XI

Przedmiot postępowania administracyjnego ogólnego oraz szczególnego	221
1. Pojęcie przedmiotu postępowania administracyjnego w doktrynie	221
2. Elementy pojęcia przedmiotu postępowania administracyjnego	224
3. Jurysdykcyjne postępowanie administracyjne	227
4. Określenie przedmiotów postępowania i procesu administracyjnego	229

Część trzecia
CZYNNOŚCI PROCESOWE TRYBU ZWYKŁEGO POSTĘPOWANIA
ADMINISTRACYJNEGO

Rozdział XII

Czynności procesowe postępowania administracyjnego	235
1. Uwagi wstępne o czynnościach postępowania administracyjnego	235
2. Czynności procesowe wszczęcia postępowania	237
3. Czynności toku postępowania techniczno-procesowe	248
4. Środki dyscyplinujące tok czynności postępowania	265
5. Zawieszenie postępowania administracyjnego	278
6. Czynności orzecznicze w toku postępowania administracyjnego	283

Rozdział XIII

Dowody i postępowanie wyjaśniające	285
1. Dowód i przedmiot dowodu, domniemania faktyczne i prawne, uprawdopodobnienie	285
2. Pojęcie i klasyfikacja środków dowodowych	289
3. System środków dowodowych	291
4. Zasady rządzące postępowaniem dowodowym	312
5. Rozprawa	323
6. Postępowanie wyjaśniające gabinetowe	328
7. Mediacja	328
8. Postępowanie uproszczone	333

Rozdział XIV

Orzekanie w sprawie indywidualnej w postępowaniu administracyjnym	335
1. Uwagi wstępne dotyczące prawnych form orzekania	335
2. Zasady orzekania w sprawie indywidualnej	338
3. Zakres stosowania decyzji, postanowienia, ugody	340
4. Forma prawna i skutki aktu rozstrzygającego sprawę indywidualną albo kwestię procesową	344
5. Milczące załatwienie sprawy	352
6. Współdziałanie organów administracji publicznej w orzekaniu w sprawie indywidualnej	360
7. Umożnienie postępowania w sprawie indywidualnej	363
8. Rektyfikacja decyzji i postanowień	365
9. Orzekanie o kosztach postępowania, opłaty administracyjne	368

Rozdział XV

Weryfikacja decyzji i postanowień w toku instancji administracyjnych	373
1. System weryfikacji decyzji i postanowień w postępowaniu administracyjnym	373
2. Odwołanie	377
3. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy	407
4. Zażalenie	409

Część czwarta**CZYNNOŚCI PROCESOWE TRYBU NADZWYCZAJNEGO POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO****Rozdział XVI**

Zagadnienie wadliwości decyzji administracyjnej	413
--	------------

Rozdział XVII

Weryfikacja decyzji i postanowień w trybach nadzwyczajnych	423
1. Relacje między weryfikacją na drodze administracyjnej i weryfikacją na drodze sądowej	423
2. Postępowanie w sprawie wznowienia postępowania	427
3. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji (postanowienia)	449
4. Postępowanie w sprawie uchylenia lub zmiany decyzji dotkniętych wadami niekwalifikowanymi bądź decyzji prawidłowych	474

Rozdział XVIII

Kontrola organu administracji publicznej wykonania przez stronę decyzji administracyjnej	481
---	------------

Część piąta**KONTROLA SĄDOWA DZIAŁALNOŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ****Rozdział XIX**

Sąd powszechny w kontroli aktów indywidualnych administracji publicznej	489
1. Sąd administracyjny a sąd powszechny w kontroli administracji publicznej	489
2. Sąd powszechny w kontroli administracji publicznej w sprawach indywidualnych	494
3. Sąd Najwyższy w kontroli administracji publicznej w sprawach indywidualnych	497

Część szósta
POSTĘPOWANIE SĄDOWOADMINISTRACYJNE

Rozdział XX

Prawo do sądu administracyjnego. Przedmiot postępowania sądowoadministracyjnego. Rodzaje skarg do sądu administracyjnego. Sprzeciw od decyzji	503
--	------------

Rozdział XXI

Podmioty postępowania sądowoadministracyjnego	533
1. Sąd administracyjny.....	533
2. Strony postępowania sądowoadministracyjnego. Podmioty na prawach strony, uczestnicy postępowania	538
3. Prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców, organizacja społeczna w postępowaniu sądowoadministracyjnym	548

Rozdział XXII

Czynności procesowe w postępowaniu sądowoadministracyjnym.....	551
1. Uwagi wstępne	551
2. Pisma procesowe.....	553
3. Doręczenia	555
4. Posiedzenia sądowe	561
5. Terminy.....	566

Rozdział XXIII

Koszty postępowania	573
1. Uwagi wstępne	573
2. Koszty sądowe.....	574
3. Zasady ponoszenia kosztów postępowania sądowoadministracyjnego	578
4. Zwolnienie od kosztów sądowych	581
5. Prawo pomocy	583

Rozdział XXIV

Postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym	587
1. Wszczęcie ogólnego postępowania sądowoadministracyjnego	587
2. Legitymacja do złożenia skargi	588
3. Przesłanki dopuszczalności skargi do sądu administracyjnego	598
4. Wymagania formalne wniesienia skargi do sądu administracyjnego	602
5. Moc skargi do sądu administracyjnego	606
6. Granice rozporządzalności prawem skargi przez skarżącego	607

7. Stadia postępowania przed wojewódzkim sądem administracyjnym	608
8. Postępowanie mediacyjne	611
9. Samokontrola organu wykonującego administrację publiczną	613
10. Postępowanie rozpoznawcze	614
11. Zawieszenie i umorzenie postępowania sądowoadministracyjnego	618
12. Orzeczenia wojewódzkiego sądu administracyjnego	623
Rozdział XXV	
Środki odwoławcze od orzeczeń wojewódzkich sądów administracyjnych	643
1. Uwagi wstępne	643
2. Skarga kasacyjna	644
3. Wymagania skargi kasacyjnej	649
4. Postępowanie ze skargą kasacyjną	652
5. Zażalenia	657
Rozdział XXVI	
Obalenie prawomocnych orzeczeń	661
1. Wznowienie postępowania sądowoadministracyjnego	661
2. Unieważnienie prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego	667
Rozdział XXVII	
Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	671
Rozdział XXVIII	
Gwarancje skuteczności orzeczeń sądów administracyjnych. Roszczenie odszkodowawcze	681
Rozdział XXIX	
Postępowanie odrębne i postępowanie pomocnicze	687
1. Postępowanie odrębne	687
2. Postępowanie pomocnicze	687
Rozdział XXX	
Postępowanie w sprawie przewlekłości rozpoznania sprawy sądowoadministracyjnej	691

Część siódma
ADMINISTRACYJNE POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE

Rozdział XXXI

Zagadnienia ogólne egzekucji administracyjnej i administracyjnego postępowania egzekucyjnego	697
1. Pojęcie i cel postępowania egzekucyjnego	697
2. Stosunek administracyjnego postępowania egzekucyjnego do innych postępowań	700

Rozdział XXXII

Zakres obowiązywania ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz podstawy egzekucji administracyjnej	709
1. Zakres obowiązywania ustawy	709
2. Podstawy egzekucji	713

Rozdział XXXIII

Podmioty i uczestnicy postępowania egzekucyjnego	725
1. Uwagi wstępne	725
2. Organ egzekucyjny	726
3. Wierzyciel	733
4. Zobowiązany	735
5. Osoba trzecia	738
6. Prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców, organizacja społeczna	739
7. Uczestnicy postępowania egzekucyjnego	740

Rozdział XXXIV

Środki egzekucyjne	741
1. Uwagi wstępne	741
2. Środki egzekucyjne obowiązków pieniężnych	742
3. Środki egzekucyjne obowiązków niepieniężnych	763

Rozdział XXXV

Tok postępowania egzekucyjnego	767
1. Zasady postępowania egzekucyjnego	767
2. Czynności postępowania egzekucyjnego	771
3. Zawieszenie i umorzenie postępowania egzekucyjnego	781
4. Czynności postępowania egzekucyjnego uproszczonego	786
5. Zbieg egzekucji	787
6. Koszty egzekucyjne	788

Rozdział XXXVI

Środki zaskarżenia i środki nadzoru w postępowaniu egzekucyjnym	793
1. Uwagi wstępne	793
2. Środki zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym	793
3. Środki nadzoru w postępowaniu egzekucyjnym	808

Rozdział XXXVII

Postępowanie zabezpieczające	811
---	------------

Część ósma**UPROSZCZONE POSTĘPOWANIE O CHARAKTERZE
ADMINISTRACYJNYM****Rozdział XXXVIII**

Postępowanie w sprawie wydawania zaświadczeń	821
1. Uwagi wstępne o regulacji prawnej	821
2. Wydawanie zaświadczeń na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego	824
3. Wydawanie zaświadczeń przez organy podatkowe	827

Rozdział XXXIX

Postępowanie w sprawach skarg i wniosków	829
1. Uwagi wstępne	829
2. Zakres stosowania przepisów o postępowaniu skargowym	832
3. Tryb postępowania w sprawach skargowych	835

Literatura	845
-------------------------	------------

Skorowidz	855
------------------------	------------